

۹۵,۸,۲

خداوندگار ان مهرگان کده

نوشته
آیت کرد

انتشارات آرون

سرشناسه	: کُرد، آیت، ۱۳۵۰
عنوان و نام پدیدآور	: خداوندگاران مهرگان کده / مؤلف: آیت کُرد
مشخصات نشر	: تهران، آرون، ۱۳۹۵
مشخصات ظاهری	: ۲۹۶ ص.
شابک	: ۴ - ۴۰۳ - ۲۲۱ - ۹۶۴ - ۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
موضوع	: عقاید دینی - ایران - تاریخ - پیش از اسلام - تمدن ایرانی
موضوع	: Theology, Doctrinal - Iran - History - To 633 - Civilization, Iranian
موضوع	: فرهنگ عامه - سیمره - رود گاماسیاب - ایران
موضوع	: Folklore - Seymareh - Gamasiyab River (Iran) - Iran
رده‌بندی کتبه	: ۱۳۹۵ خ ۴ ک / BL۲۲۷۰
رده‌بندی دیوبی	: ۲۰۰/۹۰۰
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۳۳۱۰۰

انتشارات آرون

خداوندگاران مهرگان کده

مؤلف: آیت کُرد

ناشر: انتشارات آرون

ویراستار: بابک خدادادی

طرح جلد: منوچهر تتری

چاپ اول: ۱۳۹۵

تیراژ: ۱۲۰۰ نسخه

۳۴۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۳	مقدمه
۱۵	فصل یک: مدل‌ها
۱۵	پیش‌گفتار
۱۶	رودخانه گاماسی (گاماسی، سوره، کرخه)
۱۷	پرسش اصلی
۱۸	بیان مسئله و سابقه تاریخی
۲۳	آثار تاریخی مهرگان کده
۲۶	منابع تاریخی مهرگان کده
۴۲	حدود تاریخی مهرگان کده
۵۵	فصل دوم: در ستایش آب و آتش
۵۵	خداوندگاران مهرگان کده
۶۳	چزنگ، میزدی برای پسر دار شدن
۶۹	اواغ زنی
۷۲	استفاده نکردن از میراث (میراث)
۷۳	هوش و کزنگ
۷۵	آیین هم‌بیری (شریکی)
۸۱	اعتقادات پدرسالاری در ایران باستان
۸۵	عهد و پیمان در اعتقادات مهرگان کده
۹۰	آیین خون‌بس

۹۶	پیمان‌های حیوانی
۹۷	آیین نافه بُری
۹۹	آیین پدرسالاری پارتیان
۱۰۱	پدرسالاری در زمان باستان و در متون دینی
۱۰۵	سنگ اندازی به آفتاب پرست
۱۰۶	ازدواج ابدال
۱۰۷	پیش‌نویس
۱۰۸	هور (خور و یا خورشید hovar)
۱۰۹	قسم خوردن به در آفتاب (هور)
۱۱۱	سفالینه وسیله انتقال افکار در مهرگان کده
۱۱۱	گاو میشان
۱۱۶	آیین‌های آزمایش دینی (ور)
۱۱۸	دیویسان
۱۲۱	ژوژک (ژزو)
۱۲۳	کیسل (لاک پشت)
۱۲۳	گرگ
۱۲۵	گاو (گنو)
۱۳۰	دهقان
۱۳۴	دیوان (اهریمنان) و آیین‌های سوگواری
۱۴۱	هزار در عقاید مهرگان کده
۱۴۷	اعتقاد به جبر
۱۴۸	آیین‌های نثار به آب
۱۵۱	رنگ سرخ
۱۵۵	آیین‌های سوگواری
۱۶۵	آیین کر کشی
۱۶۶	آیین‌های نثار به آتش
۱۶۸	ورن دیو
۱۶۹	ریختن آب جوش به زمین

۱۶۹	آیین‌های کو، تقسیم گوشت قربانی
۱۷۲	پریان
۱۷۳	نیروهای طبیعت
۱۷۵	فصل سوم: سروده‌های زاگرس، یشت‌های مهرگان کده
۱۷۵	یشت‌های کهن در مهرگان کده
۱۸۱	تشابه درخت ون در ادبیات اوستایی و سروده‌های زاگرس
۱۸۳	بالابرز در ستایش ایزدان ایران باستان
۱۸۵	آتش حقیق، زرتشتی و نمودار شدن در سروده‌های مهرگان کده
۱۸۷	دستان: ماه ابر، نوهان
۱۸۸	دستان سبز اندر سبز (سوزه - سوزه)
۱۹۰	عناصر اهورایی (اهریمن) در یشت‌های مهرگان کده
۱۹۹	ازدواج با محارم و سروده‌های زاگرس
۲۰۱	واژه‌های ایران باستان در سروده‌های زاگرس
۲۰۴	دای دووا = dadova، مادر زرست
۲۰۶	خروس در سروده‌های مهرگان کده
۲۰۶	عهد و پیمان
۲۰۹	فصل چهارم: آیین‌های ماندگار
۲۰۹	فرایز دی
۲۱۷	افسانه‌های دینی
۲۲۱	زمین ناشاد در افسانه‌های کهن مهرگان کده
۲۲۱	اسطوره‌ی انسان حیوان
۲۲۶	سگ در عقاید کنار رودخانه گاماسی
۲۲۹	فصل پنجم: نام‌ها
۲۳۰	میرو: (Miro)
۲۳۵	نئی Nani (نانای)
۲۳۶	آردۀ (آرتۀ) = آرَت
۲۳۸	بگ (بغ) = خدا
۲۴۰	هواس = هئوسروه (خسرو)

۲۴۳	خورشید
۲۴۵	اسری گل
۲۴۵	خوشیزک
۲۴۶	شادی
۲۴۶	نوش آذر
۲۴۷	نوروز
۲۴۷	بانوک
۲۴۸	ویس، رومیا (ده) = Vis
۲۵۰	غشسب
۲۵۱	فرجام سخن
۲۶۱	تصاویر کتاب
۲۸۵	کتابنامه

www.ketab.ir

مقدمه

یکی از مسایل ایران باستان که تا کنون به آن پرداخته نشده است، توجه به فرهنگ و آیین‌های عامه مردم و یا آیین‌هایی است که در بین مردم روستایی و عشایری وجود دارد، که این آیین‌ها ریشه در آداب و آیین‌هایی دارد که مربوط به ایران باستان می‌باشد. می‌توان گفت شناخت کافی از فرهنگ و آیین‌های ایران باستان که در آیین‌های امروزی مستتر شده است، جزئیات آیین‌های ایران باستان را بهتر مشخص می‌کند. گرچه آیین‌های امروزی تأثیر پذیری از تغییر حرکات‌ها، بعد از سقوط شاهنشاهی ساسانی را نمایش می‌دهند ولی اصل و درون مایه خود را به نوعی حفظ کرده‌اند. برای همین منظور آیین‌هایی که هنوز به صورت غیرمستقیم به آنها پرداخته می‌شود می‌تواند نگاه محققین را به جزئیات آیین‌های ایران باستان تغییر دهد. هدف از تدوین این آیین‌ها و ارتباط دادن آنها به ایران باستان می‌تواند متحر به یافتن و ارائه آیین‌هایی باشد که در اثر تنگناهای حاصل از تغییر سیاسی ناشی از سقوط دولت ساسانی، از بین رفته و فقط به صورت سینه به سینه و با انتقال شفاهی هنوز در بین مردم از نسلی به نسل دیگر منتقل می‌شوند. برخورد لازم دانستم برای پایداری این آیین‌ها و مراسم و عناصر غیرفرهنگی که هنوز در کنار رودخانه گاماسی (سیمره) برقرار است، عنوان کتابام را نیز بر این اساس نامگذاری نمایم. گرچه ورود تکنولوژی و حتی اسامی جدیدی که برای فرزندان این سرزمین جاوید نامگذاری می‌شوند، به صورت معمول باعث از بین رفتن این آیین‌ها می‌شوند، ولی فعلاً سعی و تلاش در این مورد و ابراز آنها باعث پابرجایی آنها می‌شود، همان طوری که پایداری رودخانه گاماسی باعث پایداری این آیین‌ها شده است.